

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2024 – 2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Tipologia Artei Bizantine			2.2. Cod disciplină	OLR3044		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel						
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	6	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6. seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					17
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					26
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					89

3.7 Total ore studiu individual	89
3.8 Total ore din planul de învățământ	36
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<i>Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen</i>
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen</i>

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1. Prezentarea elementelor specifice iconografiei creștine • C2. Adaptarea schemelor compoziționale, proporțiilor limbajului transfigurat al iconografiei creștine specifice • C3. Realizarea unor studii în caracterul artei monumentale reprezentative Bisericii Ortodoxe
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Având în vedere importanța și indispensabilitatea învățării legilor artei monumentale (icoană, frescă etc) considerăm că este necesar tuturor disciplinelor

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Formarea unor cunoștințe și deprinderi în progresul individual și în posibilitatea predării (în cazul în care se impune aceasta)
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea legilor și armoniei, proporției figurilor și ansamblurilor compoziționale; • Folosirea materialelor și tehnicilor caracteristice ariei monumentale (linia, forma, culoarea), în vederea obținerii unor lucrări cu caracter sacru; • Obținerea unor lucrări specifice universului bidimensional al artei monumentale fresca, secco;

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
1. Arta Bizantină în secolul al XIV-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
2. Pictura monumentală de la Sfântul Munte Athos, Serbia, Rusia și Țările Române a secolului al XIV-lea.	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
3. Teofan Grecul și moștenirea artei bizantine în Rusia.	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
4. Andrei Rubliov icoane, miniaturi, fresce	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
5 Manuil Panselinos, reprezentant de seamă al picturii macedonene	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
6. Pictura macedoneană - reprezentanți, tehnică, stil, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
7. Arta bizantină în secolul al XV-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
8. Teofan Cretanul și Meteora	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică

9. Școala cretană, tehnică, stil, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
10. El Greco între Răsărit și Apus	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2oră fizică
11. Moștenirea posbizantină în veacul al XVIII-lea – Panagiotis Doxaras și Dionisie din Furna	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2oră fizică
12. Reflexe ale artei postbizantine în secolul al XX-lea - Fotis Kontoglou	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 oră fizică
8.2 Seminar		
1. Arta Bizantină în secolul al XIV-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
2. Pictura monumentală de la Sfântul Munte Athos, Serbia, Rusia și Țările Române a secolului al XIV-lea.	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
3. Teofan Grecul și moștenirea artei bizantine în Rusia.	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1ore fizice
4. Andrei Rubliov icoane, miniaturi, fresce	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice

5 Manuil Panselinos, reprezentant de seamă al picturii macedonene	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
6. Pictura macedoneană - reprezentanți, tehnică, stil, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
7. Arta bizantină în secolul al XV-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
8. Teofan Cretanul și Meteora	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
9. Școala cretană, tehnică, stil, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
10. El Greco între Răsărit și Apus	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
11. Moștenirea postbizantină în veacul al XVIII-lea – Panagiotis Doxaras și Dionisie din Furna	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
12. Reflexe ale artei postbizantine în secolul al XX-lea - Fotis Kontoglou	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice

9. BIBLIOGRAFIE GENERALĂ:

1. Apostol, Constantin, *Oficializarea stilului pictural bizantin în iconografia creștină*, Ed. Universității din București, București, 2008;
2. M. V. Alpatov, *Rubliov*, Ed. Meridiane, București, 1972;
3. Bayet Charles, *Arta bizantină*, Ed. Scorilo, Craiova, 1999;
4. Brezeanu Stelian, *O istorie a Imperiului Bizantin*, Ed. Albatros, București, 1981;
5. Delvoye Charles, *Arta bizantină*, v.I,II, Ed. Meridiane, București, 1976;
6. Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sofia, București, 2000;
7. *El Greco*, Ed. Meridiane, București, 1974;
8. Guglielmo Cavallo, *Omul bizantin*, Polirom, Iași, 2000;
9. Nicolae Iorga, *Bizanț după Bizanț*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2002;
10. Ștefănescu I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973;
11. Grabar André, *Iconoclasmul bizantin*, Ed. Meridiane, București, 1991;
12. Muntean Ghe. Marcel, *Tipologia artei bizantine*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012;
13. Conf. univ. dr. Muntean Gh. Marcel, *Teme iconografice creștine*, Ed.Limes, Cluj-Napoca, 2015;
14. Viktor Lazarev, *Istoria picturii bizantine*, vol. I, II, III, Ed. Meridiane, București, 1980;
15. Muntean Ghe. Marcel, *Arta bizantină. Elemente de arhitectură, sculptură, pictură –curs universitar*, Ed. Grinta, Cluj-Napoca., 2015.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu perspectiva posibilității predării, dar și a cumulării de cunoștințe teoretice și practice semnificative

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<i>Verificarea cunoașterii și aplicării legilor caracteristice artei monumentale</i>	Evaluare practică	70%
		-	-
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	20%
		<i>Implicare în dezbateri seminarial</i>	10%

11.6 Standard minim de performanță: Realizarea unui număr de 10 lucrări, cu respectarea tematică propusă

Data completării
seminar

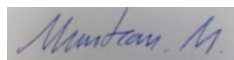
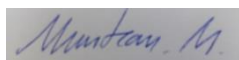
Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de

16. 05. 2024

Prof. Univ. Dr. Muntean Gh. Marcel

Prof. Univ. Dr. Muntean Gh. Marcel

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

16. 05. 2024

Pr. prof. univ habil. Dr. Cristian Sonea

